

1981/82:65

Fredagen den 22 januari

Kl. 10.00

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 14 innevarande månad.

**2 § Svar på fråga 1981/82:187 om förfarandet vid avveckling av
statliga företag**

Anf. 1 Industriministern NILS ÄSLING:

Fru talman! John Andersson har frågat mig om jag är beredd att vidta några åtgärder mot bakgrund av att Norrlands Skogsägares Cellulosa AB (NCB), enligt frågeställaren, håller på att avveckla sina Hörneforsfabriker trots att centrala MBL-förhandlingar inte påbörjats.

Det ankommer på NCB:s företagsledning att fatta beslut om bolagets fabriker i Hörnefors. Några åtgärder från min sida med anledning av vad frågeställaren nämnt är inte aktuella.

Anf. 2 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Jag får tacka industriministern för svaret. Det är ett klart besked från industriministerns sida – några åtgärder är inte aktuella i det här fallet.

När industriministern lämnar beskedet att det ankommer på NCB:s företagsledning att fatta beslut, tycker jag att han går runt den centrala frågan i detta sammanhang. Industriministern har ett flertal gånger då företagsnedläggelser har varit aktuella sagt att avvecklingen måste ske på socialt acceptabla villkor. Jag måste fråga industriministern om detta är fallet vad gäller Hörnefors. NCB börjar sälja ut flis och olja redan innan centrala MBL-förhandlingar har inletts. Jag måste ställa frågan: Kan detta vara önskvärt när det gäller ett statligt ägaransvar? För min del tycker jag inte att det är det. Frågor som rör avgångsvederlag, förtidspensionering osv., vilka dyker upp i sådana här sammanhang, är också odiskuterade.

---

*Om förfarandet
vid avveckling av
statliga företag*

Jag brukar inte vara den förste att använda ordet skandal, men händelseutvecklingen när det gäller Hörnefors börjar göra skäl för den benämningen.

Anf. 3 Industriministern NILS ÅSLING:

Fru talman! Jag vill erinra John Andersson om att vad som händer i Hörnefors går tillbaka på det beslut som riksdagen har fattat beträffande NCB. Jag har ingen anledning att tro annat än att NCB-ledningen följer de direktiv som riksdagen har gett med sitt ställningstagande till propositionen om NCB. Jag har heller ingen anledning att tro att NCB-ledningen vidtar åtgärder som strider mot andra bestämmelser eller lagar och förordningar.

Jag har med oro iakttagit vad som händer i Hörnefors. Det är naturligtvis en sorglig utveckling att man nödgas lägga ned en industri. Men om man skall lösa människornas problem, måste alla samverka för att lösa dem på ett konstruktivt sätt. Det är min varma förhoppning att så nu skall ske, trots allt.

De regionala myndigheterna har i sin instrumentarsenal de redskap som gör det möjligt att mildra verkningarna av en företagsnedläggning. Och jag har tidigare här i kammaren vitsordat att regeringen är beredd att inom ramen för de regionalpolitiska stödformerna på allt sätt medverka vid tillkomsten av nya arbetstillfällen.

Om man koncentrerar sig på de strider som tillhör det förgångna, är ju risken tyvärr att insatserna för att skapa nya sysselsättningstillfällen kommer först i andra hand i stället för – som det borde vara – tvärtom.

Anf. 4 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Först vill jag säga att industriministern och jag inte är riktigt överens om att den här nedläggningen sker i de former som föreskrivs i olika lagar. Det är ju på det sättet att de fackliga organisationerna vid NCB i Hörnefors har begärt skadestånd i flera fall på grund av att man – med fog, tycker jag – anser att man brutit mot lagarna. Det har de ju gjort redan tidigare.

Det kan nämnas att NCB vid två tillfällen har blivit ådömt att betala skadestånd för att man brutit mot lagarna. På den punkten är vi alltså inte överens.

Beträffande det som industriministern sedan nämnde, att de regionala myndigheterna skall kunna så att säga lindra verkningarna av den här nedläggningen eller möjliggöra fortsatt drift i en eller annan form, säger industriministern nu att vi skall se positivt på att man kan göra de satsningarna inom ramen för de regionalpolitiska stödformerna och på att regeringen är beredd att ställa upp och hjälpa till. Det senare tycker jag är positivt. Men i den första frågan är vi nog fortfarande inte överens.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på fråga 1981/82:200 om råvaruförsörjningen till skogsindustrin i Värmlands län

Nr 65

Fredagen den
22 januari 1982

Anf. 5 Industriministern NILS ÅSLING:

Fru talman! Gunnar Olsson har frågat mig vad jag kan göra för att den skogsråvara som avverkas i Värmland kommer länets industrier till godo och inte hamnar i händerna på spekulativa uppköpare. Frågan är föranledd av uppgifter om att många virkesuppköpare efter Vänerskogs konkurs spekulerar i den uppkomna krisen och köper upp virke, vilket kan få allvarliga effekter för sysselsättningen i den berörda skogsindustrin.

Jag delar Gunnar Olssons oro för de effekter som kan uppkomma om inte förhållandena snabbt normaliseras på den värmländska virkesmarknaden. Det är bl. a. mot denna bakgrund som mitt initiativ till den s. k. strukturgruppen, med generaldirektör Lennart Schotte som ordförande, skall ses. I arbetet på att söka lösningar där Vänerskogs industrianläggningar varaktigt kan fortsätta sin verksamhet har gruppen bl. a. att särskilt följa virkesmarknadens allmänna utveckling i berörda områden.

Som strukturgruppen vid sitt besök i Karlstad nyligen framhållit är det viktigt att skogsägarföreningar snabbt bildas för att virkesmarknaden skall kunna fungera effektivt. Det ankommer emellertid på berörda skogsägare att avgöra hur denna fråga lämpligen bör lösas.

Det görs nu ansträngningar av på olika sätt inblandade parter – och jag tänker då bl. a. på konkursförvaltarna och andra företrädare för den virkesköpande industrin, virkesleverantörer, fackliga organisationer och olika offentliga organ – för att skapa en lugn virkesmarknad.

Anf. 6 GUNNAR OLSSON (s):

Fru talman! Jag tackar industriministern för svaret. Det ger klart uttryck för att industriministern och jag hyser samma oro för den utveckling vi nu upplever i Värmland.

Den huggexa om virke, som jag tog upp i min fråga, har ingalunda avtagit under de två veckor som har gått sedan jag väckte denna fråga. Snarare är det väl så att fräckheten tilltagit hos de privata virkesuppköpare som utnyttjar den svåra kris som har drabbat det värmländska skogsbruket. Dessa lycksökare spekulerar nu fritt med virkeshandel och bidrar kortsiktigt till en kraftig ökning av virkespriset samt till att virkesströmmen styrs ut ur berörda län.

I denna fråga är arbetsgivare och arbetstagare överens om att det är en icke seriös handel som nu pågår.

I tisdags sammanträdde styrelsen för Värmlands-Dals distrikt av Svenska pappersindustriarbetareförbundet i Säffle. Denna styrelse, vilken företräder 7 000 anställda på 14 massa- och pappersindustrier, vittnade om den utomordentligt prekära virkessituationen inom länets skogsindustrier. Samma dag var representanter för den privata skogsindustrin samlade i Karlstad. Det blev stora rubriker om att gulaschbaronerna nu måste stoppas och en vädjan till skogsägarna att leverera virke till normala priser. Jag skall bara

---

Om råvaruförsörjningen till skogsindustrin i Värmlands län

*Om råvaruförsörj-
ningen till skogs-
industrin i Värm-
lands län*

kort exemplifiera från ett av de värmländska bruken, nämligen Rottneros. Normalt köper man råvara för 170 kr. per kubikmeter fritt skogsbilväg. Det uppges nu att redan de första dagarna efter Vänerskogskonkursen besöktes fabriken av virkesuppköpare som ville sälja för 250 kr. fritt fabrik.

En dag den här veckan ringde en enskild uppköpare och uppgav att han hade en större kvantitet av importerad tyskved. Han begärde 300 kr. per kubikmeter.

Det ringer enskilda personer till både sågverk och massafabriker i Värmland och frågar vad bruket eller sågverket i fråga kan betala för råvaran. När de blir upplysta om vad sågverken och massafabrikerna anser sig kunna betala för virket lägger vederbörande på luren.

Jag skall ställa en följdfråga. Industriministern återoppar strukturgruppen som är tillsatt, och vi ser med tillfredsställelse att den arbetar under Lennart Schottes ledning. Jag vill fråga om det inte hade varit möjligt att ge denna strukturgrupp mer bärande direktiv om hur en sådan här onaturlig del av virkesmarknaden skall bemästras när den uppstår i ett län som Värmland.

Anf. 7 Industriministern NILS ÅSLING:

Fru talman! Jag konstaterar att Gunnar Olsson och jag är överens om vad som dess värre följer i Vänerskogskonkursens spår, dvs. höjda virkespriser, desorganiserad virkesmarknad och risk för att befintlig industri skall förlora råvara. Detta förhållande kan på sitt sätt också vitsorda vad Gunnar Olsson har skrivit i Värmlands Folkblad om nödvändigheten av att ha en väl fungerande skogsägarrörelse för att också kunna ha en väl fungerande virkesmarknad. Jag vill också instämma i de bedömningarna. Det är angeläget att skogsägarna känner sitt ansvar och ansluter sig till det arbete som pågår i syfte att på nytt få till stånd en organiserad virkesmarknad.

Jag konstaterar att Säwab, det bolag inom Sveriges skogsägareföreningars riksförbund som nu arbetar med att köpa upp virke från skogsägarna inom Vänerskogs område, också på sitt sätt försöker garantera virkesförsörjningen. Bolaget verkar f. n. med hjälp av resurser som lånats från Vänerskog ekonomisk förening i konkurs. Jag noterar också att Billerud enligt uppgift lovat medverka till att Vänerskogs massaindustrier får det virke som behövs under de närmaste månaderna. Det är alltså en betydande aktivitet i gång också för att bemästra effekterna av den virkesspekulation som har följt i konkursens spår.

Jag förmodar att Gunnar Olsson och jag är överens om att konkursen som rekonstruktionsinstrument för nödlidande skogsindustrier inte kan accepteras annat än när ingen annan utväg finns.

Anf. 8 GUNNAR OLSSON (s):

Fru talman! Som jag sade tidigare råder det inga delade meningar mellan oss. Men det gäller att så snart som möjligt finna former för att stävja det som pågår. Det förekommer nu aktiviteter, och det kan det göra så länge lönegarantin gäller – då finns det pengar att köpa råvara för. Men hur

kommer situationen att se ut när lönegarantin upphör? Jag hoppas verkligen att den här lönegarantin kommer att gälla samtliga anställda under en tid av sex månader.

Jag anser att det på sikt står helt klart att samhället måste få vissa befogenheter att gå in och styra råvaran dit där den bäst behövs. Men när det gäller den akuta situation som nu har uppstått vill jag fråga: Finns det inga som helst möjligheter att på någon väg få fram en etableringskontroll för de personer som bevisligen äventyrar virkestillförseln till industrierna och dessutom bjuder ut spekulationsved till priser som ligger kraftigt över snittpriset? Finns det ingen möjlighet att komma åt de personer som i dag utnyttjar den krissituation som vi alla upplever som så beklaglig?

Anf. 9 Industriministern NILS ÅSLING:

Fru talman! Jag tror inte att man med tvångsinstrument – med något slags lokal planhushållning – kan styra virkesförsörjningen. Jag tror att Gunnar Olsson vid närmare eftertanke kan ge mig rätt i att detta bara inte är möjligt. Det är inte heller möjligt, tror jag, att införa något slags etableringskontroll för virkeshandeln. Det enda botemedlet tror jag är att skogsägarna – virkesleverantörerna – inser att både industrin och ansvarsmedvetna skogsägare på lång sikt förlorar på en desorganiserad virkeshandel. Därför bör man så snart som möjligt på nytt organisera sig i skogsägarföreningar i någon form för att på den vägen få grepp om och stabilitet i virkesmarknaden.

När Vänerskog fungerade som bäst och hade en årsfångst på 2,5 à 2,8 miljoner skogskubikmeter, hade man ett totalt grepp över marknaden, och då var det stabila förhållanden i Värmland. Det är ju ingenting som säger att den situationen inte kan uppstå på nytt.

Anf. 10 GUNNAR OLSSON (s):

Fru talman! Inte heller jag vill begagna det här tillfället att sparka på skogägarrörelsen när den, som industriministern här säger, fungerar som bäst. Jag vill i stället ta tillfället i akt att instämma i vad generaldirektör Lennart Schotte, som är ordförande i den här krisgruppen, har sagt, nämligen att det är oerhört viktigt att det nu snart bildas en ny skogsägarorganisation och att olika industrienheter får nya ägare. Härigenom skulle man förhoppningsvis kunna hejda den spekulation på virkesmarknaden som startade i samband med denna konkurs.

Jag vill samtidigt stryka under att det är viktigt att arbetsgruppen bedriver sitt arbete med kraft och skyndsamhet, så att de skadeverkningar som Vänerskogskraschen medförde kan elimineras eller åtminstone mildras. Såsom tidningen SIA skriver i det nummer som kommit ut i dag är Lennart Schotte värmlänning i sitt hjärta och borde följaktligen ha goda utsikter att nå resultat. När bedömer industriministern att den här gruppen kan lägga fram konkreta förslag?

Fredagen den
22 januari 1982

*Om råvaruförsörj-
ningen till skogs-
industrin i Värm-
lands län*

Anf. 11 Industriministern NILS ÅSLING:

Fru talman! Får jag till sist säga att min prognos är att strukturgruppen fortlöpande kommer att låta höra av sig. Det är klart att den tillsammans med konkursförvaltarna behöver en viss tid för att hitta nya huvudmän, nya ägar constellationer för de berörda industrierna. Men jag föreställer mig att mönstret kommer att utbildas relativt snart under våren. I några fall kommer man att behöva de sex månaderna. I andra fall tror jag att man kan förutse lösningar relativt snart.

Anf. 12 GUNNAR OLSSON (s):

Fru talman! Jag tackar för dessa försäkringar. Men om det skulle vara så att den bortre horisonten ligger mer än ett halvår framåt i tiden kan dessa virkesspekulationer komma att fortsätta lika länge, och det gör mig bekymrad. Då är jag rädd för att virkesförsörjningen till både sågverk och massafabriker allvarligt kan äventyras.

Finns det ingen möjlighet att råda bot på detta, om det olyckligtvis skulle vara så att gruppen behöver ett helt halvår på sig? Jag hoppas att det går snabbare, för får detta fortsätta ett halvår till, är jag mycket bekymrad för virkestillförseln.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1981/82:475–491 till konstitutionsutskottet

1981/82:492 och 493 till finansutskottet

1981/82:494 till konstitutionsutskottet

1981/82:495 till finansutskottet

1981/82:496–504 till skatteutskottet

1981/82:505 till konstitutionsutskottet

1981/82:506–513 till skatteutskottet

1981/82:514–519 till justitieutskottet

1981/82:520–524 till lagutskottet

1981/82:525–530 till utrikesutskottet

1981/82:531–535 till försvarsutskottet

1981/82:536–547 till socialförsäkringsutskottet

1981/82:548–562 till socialutskottet

1981/82:563–576 till kulturutskottet

1981/82:577–590 till utbildningsutskottet

1981/82:591–607 till trafikutskottet

1981/82:608–612 till jordbruksutskottet

1981/82:613–632 till näringsutskottet

1981/82:633–650 till arbetsmarknadsutskottet

1981/82:651–663 till civilutskottet

1981/82:664 till justitieutskottet

1981/82:665 till socialutskottet
1981/82:666 till socialförsäkringsutskottet
1981/82:667 till arbetsmarknadsutskottet
1981/82:668 till socialutskottet
1981/82:669 till lagutskottet
1981/82:670 till socialutskottet
1981/82:671 till utbildningsutskottet
1981/82:672 till kulturutskottet
1981/82:673 till lagutskottet
1981/82:674 till socialutskottet
1981/82:675 och 676 till utbildningsutskottet
1981/82:677 till socialutskottet
1981/82:678 till kulturutskottet
1981/82:679 till konstitutionsutskottet
1981/82:680 till jordbruksutskottet
1981/82:681 till skatteutskottet
1981/82:682 till arbetsmarknadsutskottet
1981/82:683 till näringsutskottet
1981/82:684 till arbetsmarknadsutskottet
1981/82:685 till socialutskottet
1981/82:686 till kulturutskottet

5 § Förste vice talmannen meddelade att på föredragningslistan för måndagens sammanträde skulle propositionerna 100 och 101 sättas sist.

6 § Anmälades och bordlades

Motionerna

1981/82:687 av *Gertrud Hedberg m. fl.*

Skilda valdagar och fyraåriga mandatperioder

1981/82:688 av *Joakim Ollén*

Ökat personvalsinslag

1981/82:689 av *Catarina Rönnung m. fl.*

FN-dagen som helgdag

1981/82:690 av *Mona S:t Cyr*

Begränsat kommunalt serviceansvar vid fritidsboende

1981/82:691 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson* och tredje vice talmannen *Karl Erik Eriksson*

Kallelse till sammanträde med riksdagens utskott

1981/82:692 av *Kerstin Anér*

Kostnaderna för vissa avgifter och importregleringar

1981/82:693 av tredje vice talmannen *Karl Erik Eriksson*

Förfaringssättet vid försäljning av staten tillhörig fast egendom

1981/82:694 av *Pär Granstedt* och *Ylva Annerstedt*

Beräkningen av kommuners skattekraft

1981/82:695 av *Britt Mogård*

Slopande av stimulansbidrag till kommuner

1981/82:696 av *Margareta Palmqvist m. fl.*

Prioriterade bottenlån till vissa lokaler

1981/82:697 av *Lennart Pettersson m. fl.*

Tillstånd för utlåningar att köpa aktier i svenska företag

1981/82:698 av *Lars Werner m. fl.*

Förbud mot kreditkort

1981/82:699 av *Lars Werner m. fl.*

Översyn av upphandlingskungörelsen

1981/82:700 av *Lars Werner m. fl.*

En planmässig utbyggnad av den offentliga sektorns samhällsekonomiskt och socialt viktiga delar

1981/82:701 av *Bonnie Bernström* och *Eva Winther*

Marginal effekterna i familjestödet

1981/82:702 av *Lennart Brunander m. fl.*

Skogsvårdsavgiftens storlek

1981/82:703 av *Kerstin Ekman m. fl.*

Ändring i lagen om särskilt investeringsavdrag vid redovisning av mervärdeskatt

1981/82:704 av *Ing-Marie Hansson*

Beskattningen av barnpension vid feriarbete

1981/82:705 av *Elver Jonsson* och *Hans Lindblad*

Tullverkets resurser för narkotikakontroll m. m.

1981/82:706 av *Gunnel Jonäng*

Åtgärder mot viss ekonomisk brottslighet

1981/82:707 av *Ove Karlsson m. fl.*

Vissa skattefrågor i samband med jord- och skogsbrukets rationalisering

1981/82:708 av *Gullan Lindblad* och *Göthe Knutson*

Särbeskattning av B-inkomst

1981/82:709 av *Sven Munke*

Ett trygghetspaket för skogsbrukare

1981/82:710 av *Karl-Anders Petersson*

Särskild fastighetstaxering på grund av ändrat skogsbruksvärde

- 1981/82:711 av *Mona S:t Cyr*
Mervärdeskatten och den kommunala upphandlingen
- 1981/82:712 av *Knut Wachtmeister m. fl.*
Utvärdering av mellanölsförbudet
- 1981/82:713 av *Åke Wictorsson* och *Margareta Palmqvist*
Översyn av lagen om handel med drycker
- 1981/82:714 av *John Andersson*
Viss ändring i vapenlagen
- 1981/82:715 av *Görel Bohlin*
Samhällstjänst som alternativ straffpåföljd
- 1981/82:716 av *Sven Munke*
Förenklat rättegångsförfarande i enklare brottmål
- 1981/82:717 av *Åke Polstam m. fl.*
Forskning vid polishögskolan
- 1981/82:718 av *Martin Segerstedt* och *Bengt Silfverstrand*
Förbättrad information om brottsskadeersättning
- 1981/82:719 av *Bernt Ekinge* och *Margot Håkansson*
Patentskydd för mikroorganismer
- 1981/82:720 av *Olle Eriksson m. fl.*
Skydd för underentreprenör vid huvudentreprenörs konkurs, m. m.
- 1981/82:721 av *Bonnie Bernström*
Stödet till fredsorganisationerna
- 1981/82:722 av *Britta Hammarbacken* och *Karin Israelsson*
Bioteknikens utveckling
- 1981/82:723 av *Nils Hjorth m. fl.*
Arbetet för de mänskliga rättigheterna
- 1981/82:724 av *Gunnel Jonäng m. fl.*
Politiska fångar i Uruguay
- 1981/82:725 av *Lars Werner m. fl.*
Åtgärder mot militärregeringen i Turkiet
- 1981/82:726 av *Lars Werner m. fl.*
Åtgärder för nedrustning
- 1981/82:727 av *Lars Werner m. fl.*
BC-stridsmedel
- 1981/82:728 av *Lars Werner m. fl.*
Biståndet till Cuba

1981/82:729 av *Kerstin Ekman m. fl.*

Gemensam övre åldersgräns för värnplikt och civilförsvarsplikt

1981/82:730 av *Lars Werner m. fl.*

Sänkta anslag till det militära försvaret

1981/82:731 av *Bonnie Bernström och Eva Winther*

Adoptivpappors rättigheter i föräldraförsäkringen

1981/82:732 av *Erik Börjesson och Eric Rejdell*

Rätten till ersättning vid vård av sjukt barn

1981/82:733 av *Lars Henrikson*

Rätten till föräldrapenning

1981/82:734 av *Sonja Rembo*

ATP-avgifter för vissa utlandsanställda

1981/82:735 av *Per Stenmarck*

Studiestöd till svenska ungdomar som studerar i utlandet

1981/82:736 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

Kvittningsrätt mellan förvärvskällor vid beräkning av egenavgift

1981/82:737 av *Bonnie Bernström*

Receiptfri försäljning av nikotintuggummi

1981/82:738 av *Gunnar Biörck i Värmdö m. fl.*

Anslaget till forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet,
m. m.

1981/82:739 av *Märta Fredrikson m. fl.*

Sjukhuskosten

1981/82:740 av *Karin Israelsson m. fl.*

Åtgärder mot bröstcancer

1981/82:741 av *Thure Jadestig och Evert Svensson*

Översyn av lagstiftningen om läkemedel

1981/82:742 av *Grethe Lundblad m. fl.*

Fördelningen av uppgifter mellan statens handikappråd och socialstyrelsens
rådgivande nämnd för handikappfrågor

1981/82:743 av *Grethe Lundblad m. fl.*

Sambandet mellan cancersjukdomar och vattenföroreningar

1981/82:744 av *Joakim Ollén och Olle Aulin*

Anslaget till alkoholinformation

1981/82:745 av *Olof Palme m. fl.*

Återinförande av bosättningslånen

1981/82:746 av *Georg Andersson m. fl.*

Insatser för att utveckla barnkulturen

1981/82:747 av *Georg Andersson m. fl.*

Tillsättande av en litteraturutredning

1981/82:748 av *Georg Andersson m. fl.*

Höjt anslag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.

1981/82:749 av *Georg Andersson m. fl.*

Finansieringen av arkeologiska undersökningar

1981/82:750 av *Georg Andersson m. fl.*

Försöksverksamheten med allemansradio

1981/82:751 av *Georg Andersson m. fl.*

Biblioteksersättningen till författare

1981/82:752 av *Stina Eliasson m. fl.*

Dokumentationen av museernas samlingar

1981/82:753 av *Elisabeth Fleetwood m. fl.*

Sammansättningen av styrelsen för den i budgetpropositionen föreslagna bildkonstnärsfonden

1981/82:754 av *Elisabeth Fleetwood m. fl.*

Huvudmannaskapet för Waldemarsudde

1981/82:755 av *Marie Nordström och Rune Rydén*

Förvärv av Carl Larssons konstverk Midvinterblot

1981/82:756 av *Bonnie Bernström och Marie Nordström*

Montessoripedagogik för låg- och mellanstadielärare

1981/82:757 av *Gunnar Biörck i Värmdö*

Inrättande av en professur i cardiologi vid Karolinska sjukhuset

1981/82:758 av *Gunnar Biörck i Värmdö m. fl.*

Anslagen till vissa forskningsråd

1981/82:759 av *Görel Bohlin m. fl.*

Barndans som ämne i förskollärarytbildningen

1981/82:760 av *Gunhild Bolander m. fl.*

Beaktande av medicinska aspekter i utbildningen av syofunktionärer

1981/82:761 av *Lennart Brunander m. fl.*

Skogsutbildningen i lantbruksutbildningen

1981/82:762 av *Lennart Brunander m. fl.*

Undervisningen vid lantushållsskolorna, m. m.

1981/82:763 av *Ulla Ekelund*

Betyg på skolans låg- och mellanstadier

1981/82:764 av *Birgitta Hambræus m. fl.*

Ämnet regional planering vid Tekniska högskolan i Stockholm

1981/82:765 av *Birgitta Hambræus m. fl.*

Anslag till framtidsstudier

1981/82:766 av *Ing-Marie Hansson* och *Göran Persson*

Speciallärarutbildning och hemspråkläroverutbildning som modifierad distansutbildning

1981/82:767 av *Ing-Marie Hansson m. fl.*

Yrkesteknisk högskoleutbildning med inriktning på kontors- och distributionsverksamhet

1981/82:768 av *Siri Häggmark* och *Gullan Lindblad*

Kommunal högskoleutbildning m. m. (prop. 1981/82:89)

1981/82:769 av *Filip Johansson m. fl.*

Utbildning av personal för torvbranschen

1981/82:770 av *Kurt Ove Johansson m. fl.*

Åtgärder för att utveckla en svensk gasteknologi

1981/82:771 av *Göte Jonsson m. fl.*

Undervisningen i religionskunskap

1981/82:772 av *Britt Mogård*

Arbetsterapeututbildningen

1981/82:773 av *Britt Mogård m. fl.*

Åtgärder för att öka antalet yrkesverksamma lärare

1981/82:774 av *Olof Palme m. fl.*

Åtgärder för att förbättra ungdomens situation

1981/82:775 av *Per Stenmarck*

Utvärdering av högskolereformen

1981/82:776 av *Eva Winther m. fl.*

Jämställdhet i utbildningsväsendet

1981/82:777 av *Anna Wohlin-Andersson m. fl.*

Svenskundervisningen på gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinje

1981/82:778 av *Arne Andersson* i *Gamleby m. fl.*

Överförande till riksbanenätet av järnvägslinjen Bjärka/Säby-Västervik

1981/82:779 av *Gösta Andersson* och *Arne Fransson*

Upprustning av järnvägslinje Nässjö-Nybro, m. m.

1981/82:780 av *Kerstin Anér*

Barn och bilar

1981/82:781 av *Raul Blücher*

Trafiken på järnvägslinjen Karlstad–Hagfors

1981/82:782 av *Gunhild Bolander*

Taxesättningen för färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet

1981/82:783 av *Wivi-Anne Cederqvist m. fl.*

Televerkets riktnummerområden

1981/82:784 av *Pär Granstedt* och *Sina Andersson*

Enhetliga lås på bilbälten

1981/82:785 av *Hans Gustafsson m. fl.*

Fortsatt bemanning av Hanö och Utklippans fyrar

1981/82:786 av *Bertil Jonasson m. fl.*

Kostnadsansvaret för underhållet av vissa enskilda vägar

1981/82:787 av *Bertil Jonasson m. fl.*

Tidigareläggande av brobyggen

1981/82:788 av *Sture Korpås m. fl.*

Mindre kommuners behov av tågförbindelser

1981/82:789 av *Kjell Nilsson m. fl.*

Växjö flygplats

1981/82:790 av *Sigvard Persson* och *Ulla Ekelund*

Minskad användning av salt vid vinterväghållning

1981/82:791 av *Sigvard Persson m. fl.*

Förbättrade förbindelser mellan Malmö/Landskrona och Köpenhamn

1981/82:792 av *Sonja Rembo m. fl.*

Lagstiftning mot osund konkurrens på sjöfartens område

1981/82:793 av *Rolf Råmgård m. fl.*

Järnvägspolitiken

1981/82:794 av *Oswald Söderqvist m. fl.*

Förbättrad service för tågresenärer

1981/82:795 av *Lars Werner m. fl.*

Sjöfartspolitiken, m. m.

1981/82:796 av *Anna Wohlin-Andersson* och *Gösta Andersson*

Överförande till riksbananätet av järnvägslinjen Bjärka/Säby–Västervik

1981/82:797 av *Kerstin Anér*

Inventering av våtmarker

1981/82:798 av *Kerstin Anér*

Vissa mögelgifter i svinkött

- 1981/82:799 av *Gunhild Bolander* och *Martin Olsson*
Medel till Svenska fåravelsförbundets kontrollverksamhet
- 1981/82:800 av *Anders Gernandt*
Mineral- och spårämnen i jordbrukets produkter
- 1981/82:801 av *Erik Johansson m. fl.*
Skydd för svensk frukt
- 1981/82:802 av *Sven Munke m. fl.*
Rättvisa ekonomiska förhållanden inom svensk växtförädling
- 1981/82:803 av *Sven Munke*
Information om hanteringen av miljöfarligt avfall
- 1981/82:804 av *Bengt Silfverstrand* och *Hans Pettersson* i Helsingborg
Rationalisering av vissa lantbruksnämnders verksamhet
- 1981/82:805 av *Lars Svensson* och *Ulla-Britt Åbark*
Naturreservat och friluftsområden på kyrklig mark
- 1981/82:806 av *Hans Alsén m. fl.*
Driften vid Hettemarks konfektfabrik i Enköping
- 1981/82:807 av *Lennart Brunander* och *Ivar Franzén*
Eltaxornas utformning
- 1981/82:808 av *Roland Brännström m. fl.*
Bidraget till vissa oljetransporter
- 1981/82:809 av *Christer Firefelt* och *Olle Grahn*
De regionala utvecklingsfondernas serviceverksamhet
- 1981/82:810 av *Bernt Ekinge*
Tjänsteförslagsnämnden vid patent- och registreringsverket
- 1981/82:811 av *Arne Fransson*
Ökad export av svenska trähus
- 1981/82:812 av *Arne Fransson m. fl.*
Främjande av export till FN-organ
- 1981/82:813 av *Wilhelm Gustafsson m. fl.*
Lokalisering till Borås av statens energiverk
- 1981/82:814 av *Lars-Ove Hagberg m. fl.*
De mellansvenska järnmalmegruvornas framtid
- 1981/82:815 av *Ing-Marie Hansson m. fl.*
Användning av naturgas
- 1981/82:816 av *Mats Hellström m. fl.*
Ett program för mikroelektronikens utveckling

- 1981/82:817 av *Per Olof Håkansson m. fl.*
Den svenska polymer- och gummiindustrin
- 1981/82:818 av *Rune Jonsson m. fl.*
Produktion av etanol i Västernorrland
- 1981/82:819 av *Bengt Kindbom m. fl.*
Stödet från oljeersättningsfonden
- 1981/82:820 av *Ingemar Konradsson m. fl.*
Prospektering i Bergslagen
- 1981/82:821 av *Grethe Lundblad m. fl.*
Lagfäst skyldighet att informera om priset på skyltade varor, m. m.
- 1981/82:822 av *Kjell Nilsson m. fl.*
Lokalisering till Växjö av statens energiverk
- 1981/82:823 av *Hans Petersson i Hallstahammar m. fl.*
Ett åtgärdsprogram för gruvnäringen i Bergslagen
- 1981/82:824 av *Catarina Rönnung m. fl.*
Ursprungsmärkning av möbler
- 1981/82:825 av *Börje Stensson och Margareta Andrén*
Utvärdering av förbudet mot reklam för alkoholdrycker
- 1981/82:826 av *Börje Stensson och Rune Ångström*
Drivmedelsförsörjningen i glesbygd
- 1981/82:827 av *Ingvar Svanberg m. fl.*
Höjt anslag till konsumentverket
- 1981/82:828 av *Ingvar Svanberg m. fl.*
Höjt anslag till statens pris- och kartellnämnds verksamhet
- 1981/82:829 av *Olle Svensson m. fl.*
Gevärsfaktoriet inom förenade fabriksverken
- 1981/82:830 av *Lars Werner m. fl.*
Lokalisering till Bergslagen av ett zinksmältverk
- 1981/82:831 av *Lars Werner m. fl.*
Riktlinjer för den framtida gruvnäringen
- 1981/82:832 av *Åke Wictorsson*
Slopande av kravet på näringstillstånd för utländsk medborgare
- 1981/82:833 av *Nils Berndtson*
Åtgärdsprogram för ökad sysselsättning i Östergötland
- 1981/82:834 av *Bonnie Bernström och Ylva Annerstedt*
Åtgärder för stimulans av kvinnlig företagsamhet

1981/82:835 av *Bonnie Bernström m. fl.*

Fler kvinnor i statliga utredningar

1981/82:836 av *Bernt Ekinge*

Effekterna av omlokalisering av statlig verksamhet

1981/82:837 av *Olle Eriksson och Johan Olsson*

Statligt stöd till kommunala industrilokaler

1981/82:838 av *Bo Forslund m. fl.*

Sysselsättningspolitiska åtgärder för Västernorrlands län

1981/82:839 av *Hans Gustafsson m. fl.*

Regionalpolitiska åtgärder i Blekinge

1981/82:840 av *Birgitta Hambræus*

Ökade möjligheter till deltidsarbete

1981/82:841 av *Birgitta Johansson*

SIPU:s verksamhet

1981/82:842 av *John Johnsson m. fl.*

Beredskapsarbeten i Skåne

1981/82:843 av *Margit Odelsparr*

Ersättningsreglerna inom arbetslöshetsförsäkringen

1981/82:844 av *Margit Odelsparr m. fl.*

Ökade möjligheter för arbetshandikappade att tillhöra den reguljära arbetsmarknaden

1981/82:845 av *Åke Polstam*

Ett nytt polishus i Mjölby

1981/82:846 av *Martin Segerstedt och Roland Brännström*

Inrättande i Ånge av central för konservering av kartor

1981/82:847 av *Per Stenmarck*

Privat arbetsförmedling

1981/82:848 av *Lars Werner m. fl.*

Ändrad arbetslagstiftning

1981/82:849 av *Lars Werner m. fl.*

Obligatorisk arbetsförmedling, m. m.

1981/82:850 av *Anna Wohlin-Andersson m. fl.*

Val av ledamöter i länsarbetsnämnd

1981/82:851 av *Kersin Andersson* i Hjärtum och *Annika Öhrström*

Kreditgivningen till egnahem

1981/82:852 av *Raul Blücher och Tore Claesson*

Utredning om värdet att bevara de större vattendragen i södra Sverige

- 1981/82:853 av *Bertil Danielsson* och *Göte Jonsson*
Upphävande av förköpslagen
- 1981/82:854 av *Bernt Ekinge* och *Christer Eirefelt*
Lantmäteriverksamhetens organisation
- 1981/82:855 av *Per Olof Håkansson*
Smygehuksområdets utveckling
- 1981/82:856 av *Sven Eric Åkerfeldt*
Reglerna för upprustningsbidrag till allmänna samlingslokaler
- 1981/82:857 av *Per Westerberg* och *Wiggo Komstedt*
Upphävande av bilkreditförfordningen
- 1981/82:858 av *Per Westerberg* och *Wiggo Komstedt*
Bättre konkurrensneutralitet inom bilhandeln
- 1981/82:859 av *Åke Polstam* och *Stig Josefson*
Åtgärder mot ekonomisk brottslighet
- 1981/82:860 av *Åke Polstam* och *Stig Josefson*
Information om vissa regler i upphandlingskungörelsen
- 1981/82:861 av *Åke Polstam* och *Stig Josefson*
Översyn av reglerna för uppbörd av skatter och avgifter, m. m.
- 1981/82:862 av *Åke Polstam* och *Stig Josefson*
Ökad service åt nystartade företag, m. m.
- 1981/82:863 av *Åke Polstam* och *Stig Josefson*
Reglerna för erhållande av statligt bostadslån
- 1981/82:864 av *John Andersson m. fl.*
Rätt för staten att utan ersättning tillvarata sjunktimmer
- 1981/82:865 av *John Andersson m. fl.*
Tillvaratagande av sjunktimmer i sjöar och vattendrag
- 1981/82:866 av *Thure Jadestig* och *Tyra Johansson*
Tillämpning av trafiknykterhetslagstiftningen på sjötrafik
- 1981/82:867 av *Thure Jadestig* och *Tyra Johansson*
Ändrad nedre gräns för trafiknykterhet
- 1981/82:868 av *Thure Jadestig* och *Tyra Johansson*
Tillämpning av trafiknykterhetslagstiftningen på spårbanden trafik
- 1981/82:869 av *Lennart Brunander* och *Maj Pehrsson*
Statsbidrag till alkoholvård
- 1981/82:870 av *Lennart Brunander* och *Maj Pehrsson*
Lördagsstängning av systembutiker

1981/82:871 av *Anders Gernandt*

Grundämnet selen inom terapin

1981/82:872 av *Anders Gernandt*

Grundämnet selen i kosten

1981/82:873 av *Mona S:t Cyr* och *Margareta Gard*
Kvinnliga våldsoffers sociala och kurativa ställning

1981/82:874 av *Mona S:t Cyr* och *Margareta Gard*
Kvinnliga våldsoffers rättsliga ställning

1981/82:875 av *Sten Svensson* och *Bengt Wittbom*
Hanteringen och märkningen av livsmedel

1981/82:876 av *Sten Svensson* och *Bengt Wittbom*
Inregistreringen i vissa fall av varumärken på livsmedel

1981/82:877 av *Lars Werner m. fl.*
Åtgärder på skogsbrukets område

1981/82:878 av *Lars Werner m. fl.*
Ändrad skogsbeskattning

7 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställts

den 21 januari

1981/82:125 av *Carl-Henrik Hermansson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Stockholms län:

I oktober förra året påvisade jag i en interpellation till arbetsmarknadsministern den försämring som skett av arbetsmarknadsläget i Stockholms län och krävde besked om de åtgärder som regeringen ville vidta för att avskaffa arbetslösheten och bereda medborgarna meningfulla arbeten.

Sysselsättningsläget i Stockholms län – liksom i andra delar av landet – har nu ytterligare förvärrats. Den senaste statistiken från arbetsmarknadsstyrelsen, avseende läget vid december månads utgång, redovisar för Stockholms län sammanlagt 13 229 kvarstående arbetssökande. Av dessa var 5 051 ungdomar under 25 år.

Särskilt oroväckande var kanske att en så kraftig minskning skett av antalet kvarstående lediga platser. Detta uppgick vid december månads utgång endast till 3 300, vilket var en rekordlåg siffra. Vid utgången av november hade motsvarande siffra varit 5 539, vilket ändå innebar en minskning med nära 6 000 jämfört med november 1980.

Antalet uppsägningar summerades av arbetsmarknadsstyrelsen till 3 234 för AB-län under perioden januari–november 1981. Under samma tidsperiod 1980 hade motsvarande siffra varit 2 582. Även mätt med detta mått

hade alltså en påtaglig försämring skett.

Arbetsmarknadsministern gav i sitt svar på den i oktober väckta interpellationen inget som helst konkret svar om vilka åtgärder regeringen avsåg att vidta för att avskaffa arbetslösheten i Stockholms län och i andra delar av landet. Däremot sade han "att det ännu är för tidigt att utläsa de fulla effekterna av den ökade satsningen som regeringen gjort för att förbättra läget på arbetsmarknaden och för att minska arbetslösheten". Effekten av regeringens ekonomiska politik synes hittills ha varit en försämring av arbetsmarknadsläget. Arbetslösheten har en omfattning som icke kan tolereras och som leder till stora ekonomiska, sociala, medicinska och psykiska skador.

Den fruktan som länsarbetsnämnden i Stockholms län i höstas uttalade för en kraftig försämring under vintern av arbetsmarknadsläget i länet har besannats. Om icke effektiva motåtgärder omedelbart vidtas blir resultatet för många människor en katastrof.

Jag anser det därför nödvändigt att upprepa de frågor jag i oktober ställde till arbetsmarknadsministern:

1. Hur ser regeringen på den växande arbetslösheten i Stockholms län?
2. Vilka är enligt regeringens uppfattning dess viktigaste orsaker?
3. Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att avskaffa arbetslösheten och för att tillförsäkra alla innevävare i Stockholms län – liksom naturligtvis innevävarna i hela Sverige – meningsfulla arbeten?

1981/82:126 av *Per Israelsson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Örebro län:

Arbetslösheten i Örebro län har under hösten 1981 hållit sig omkring 5 000 personer, vilket är nära 2 000 personer fler än under motsvarande tid 1980. Ett undantag från totalbilden är ungdomarna, bland vilka arbetslösheten har minskat från en topp på ca 2 300 i slutet av augusti till ca 1 650 i slutet av november. Den här minskningen i ungdomsarbetslösheten beror nästan helt på ökade arbetsmarknadspolitiska åtgärder som sänkt denna arbetslöshet till 32 % av de arbetslösa totalt.

Varsel om uppsägningar eller permitteringar har under hösten 1981 fortsatt att ligga på en hög nivå. Det aktuella antalet personer berörda av varsel i slutet av månaden har i medeltal under denna tid legat på ca 1 700 jämfört med 300 under motsvarande tid 1980. Länsarbetsnämnden har gjort en uppföljning av varslen under 1981 enligt följande:

Totalt antal varsel under 1981	169
Verkställda varsel under 1981	122
Rekonstruerade konkurser	14
Avskedade på grund av konkurser	507
Därav kvinnor	176
Nedlagda företag	36
Avskedade på grund av nedläggning	1 311
Därav kvinnor	322

Fredagen den
22 januari 1982

---

*Meddelande om
interpellationer*

Försvagningen av arbetsmarknadsläget i Örebro län har fortsatt under december 1981. Arbetslösheten steg med 470 personer under december till 5 570 vid årsskiftet. Det är en toppnotering när det gäller arbetslöshet i länet för 1981, och det är en nivå som ligger drygt 1 700 personer över läget vid årsskiftet 1980-1981. Samtidigt har antalet lediga platser sjunkit till 425 vid årsskiftet 1981-1982. Av de arbetslösa i länet är nu, som vid föregående årsskifte, hälften män och hälften kvinnor.

Länsarbetsnämnden menar dock att de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som stått till buds gett viss effekt. Sålunda har ungdomsarbetslösheten ökat mera måttligt under december 1981. Vid årsskiftet var 1 730 personer under 25 år utan arbete i Örebro län. Det är 400 fler än för ett år sedan, men ungdomarnas andel av det totala antalet arbetslösa har minskat. Den uppnådda effekten beror främst på beredskapsarbeten inom den offentliga sektorn under hösten 1981. Drygt 1 500 personer har nu ett beredskapsarbete. Det är 1 000 fler än för ett år sedan.

Arbetslösheten har ökat i alla delar av länet utom i dess västra del, där en viss nedgång noterats under december 1981. Svårast drabbad är norra länsdelen. I Ljusnarsbergs kommun är 6 % av befolkningen utan arbete. Ändå är 100 personer i beredskapsarbete där.

Oron för sysselsättningen i Örebro län under första delen av 1982 är fortfarande stor, eftersom många av de 170 varslen som lagts under år 1981 ännu inte verkställts. Även om länsarbetsnämnden har märkt en ökande tilltro till en positiv utveckling under år 1982 från företrädare för industrin, innebär de fortsatta svårigheterna inom många sektorer på länets arbetsmarknad att de arbetsmarknadspolitiska insatserna under hela året 1982 torde behöva ligga på en hög nivå.

Med stöd av det anförda riktar jag följande frågor till arbetsmarknadsministern:

1. Vilka arbetsmarknadspolitiska insatser kan paräknas inom Örebro län under år 1982?
2. Har arbetsmarknadsministern några besked att ge beträffande lokalisering av statlig verksamhet till Örebro län?
3. Anser arbetsmarknadsministern att staten har något särskilt ansvar för alternativ sysselsättning om exempelvis 13 i Örebro skulle läggas ned eller beställningarna vid försvarsmaterielindustrin i Bofors minskar?

1981/82:127 av *John Andersson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Västerbottens län:

Mardrömsgränsen för arbetslöshet i Skellefteå har nu passerats. Detta säger föreståndaren vid arbetsförmedlingen i Skellefteå i Västerbotten.

Detta omdöme om den rådande situationen delas säkert av de flesta i Västerbotten. Och vad man fruktar är att arbetslösheten kommer att stiga ytterligare. Exempelvis kommer nedläggningen av Hörnefors fabriker att innebära ytterligare ca 400 arbetslösa.

I slutet av december fanns i länet 6 690 öppet arbetslösa. Det innebär en

ökning med 715 jämfört med november i fjol och en ökning med 1 605 jämfört med december 1980.

Arbetslösheten i länet bland ungdomar under 25 år uppgick till 2 570; av totala antalet arbetslösa utgör nu ungdomar under 25 år inte mindre än 38 %.

Jag vill mot bakgrund av det anförda ställa följande fråga till arbetsmarknadsministern:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta med anledning av den kraftigt ökande arbetslösheten i Västerbottens län?

1981/82:128 av *Nils Berndtson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Östergötland:

Mot bakgrund av det försämrade arbetsmarknadsläget ställde jag i en interpellation till arbetsmarknadsministern den 14 oktober frågan vilka åtgärder regeringen är beredd vidta för att möta den allvarliga arbetslöshetssituationen i Östergötland.

Ur länsarbetsnämndens redogörelse för arbetsmarknadsutsiktterna hösten 1981 kunde nämligen utläsas att arbetslösheten kraftigt ökat och att resurser saknades för att vidta nödvändiga åtgärder.

En redovisning av tilldelningen av beredskapsmedel var det enda konkreta i arbetsmarknadsministerns svar den 6 november. Ökningen med 16 milj. kr. för Östergötland var dock helt otillräcklig.

Av länsarbetsnämndens senare framlagda redogörelse för arbetsmarknadsutsiktterna vintern 1981/82 framgår att arbetslösheten, trots olika insatser, fortsatt att öka och ligger 50 % högre än närmast föregående år. Arbetslöshetsperioderna blir allt längre. Sysselsättningen inom byggnadsbranschen försämras. Antalet varsel ökar. Under året har drygt 9 100 varslats om uppsägning eller permittering.

Decemberstatistiken från arbetsmarknadsmyndigheterna visar en ytterligare ökning av antalet arbetsökande, liksom av de vid månadens slut kvarstående utan arbete. Antalet arbetsökande i december 1981 var ca 11 700, en ökning med 378 jämfört med november. Antalet kvarstående vid månadens slut var 6 931, en ökning med 639 jämfört med november. Kvinnorna utgör ungefär hälften av de arbetslösa och ungdomar under 24 år ca 40 %.

Aktiva insatser för att bryta den negativa utvecklingen behövs.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga arbetsmarknadsministern:

Är regeringen nu beredd att vidta särskilda åtgärder för att möta den allvarliga arbetslöshetssituationen i Östergötland?

1981/82:129 av *Raul Blücher* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Värmlands län:

Arbetslösheten i Värmlands län fortsätter att öka i en accelererande takt. För inte länge sedan betraktades det som närmast otänkbart att antalet öppet arbetslösa i länet skulle kunna passera 7 000-strecket. Men den nivån

passerades redan i augusti 1981, och i slutet av december 1981 var 8 174 öppet arbetslösa i Värmland.

Den 6 november 1981 besvarade arbetsmarknadsministern en interpellation om den ökande arbetslösheten i Värmlands län med att hänvisa till förstärkta arbetsmarknadspolitiska insatser. Särskilt betonades i svaret att Värmlands län fått ytterligare 54 milj. kr. i beredskapsmedel. I sin senaste prognos anmärker länsarbetsnämnden att den ytterligare ökning av antalet beredskapsarbeten som bedöms möjlig inte kommer att kunna hålla tillbaka en fortsatt ökning av arbetslösheten i Värmland denna vinter.

I övrigt hänvisade arbetsmarknadsministern hösten 1981 till regeringens ekonomiska politik, som i förening med en tänkbar konjunkturuppgång kanske skulle kunna ge fler arbeten under hösten 1982. Det finns därför anledning att efterlysa åtgärder här och nu och avkräva regeringen ett ansvar för en hotande utveckling, som inte förefaller vara under kontroll.

Med hänvisning till det anförda vill jag till arbetsmarknadsministern ställa följande frågor:

1. Anser regeringen att hittills genomförda statliga åtgärder har haft tillräckligt positiva effekter på sysselsättningen i Värmlands län?
2. Avser regeringen att ta initiativ till andra typer av statliga åtgärder än de hittills prövade för att motverka den nu med acceleration ökande arbetslösheten i Värmlands län?

1981/82:130 av *Sven Henriцsson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Jämtlands län:

Arbetsmarknaden i Jämtlands län visar en fortsatt försämring i jämförelse med situationen 1980. Totalt var 3 333 personer föremål för vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder vid månadsskiftet december-januari, vilket är 437 fler än vid motsvarande tid 1980. Vid månadens slut kvarstod 2 850 arbetslösa, som var beredda att omedelbart ta arbete. Det är en uppgång med 80 personer sedan november och med 592 jämfört med läget i december 1980. I gruppen i åldern 25–54 år kan man sedan föregående år notera en ökning med 291 personer. Men fortfarande är ungdomar under 25 år hårt drabbade i länet. Ökningen i denna grupp uppgår till 262 i jämförelse med föregående år.

Vissa delar av länet, Strömsund och Härjedalen, kännetecknas av regionala problem, och här uppgår nu arbetslösheten till 6,5 % resp. 5,9 %, följt av Berg och Åre med 4,8 % resp. 4 % arbetslöshet. Det totala antalet kvarstående arbetslösa, plus de som var föremål för olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder, var i slutet av december förra året 6 183, vilket motsvarar 9 % av arbetskraften.

Exempel på brist på arbeten är att endast 17 lärararbeten var lediga vid december månads utgång, 10 arbeten för sjukvårdsbiträden, 0 för sjuksköterskor, 1 arbete för kontorister, 2 för skogsarbetare, 0 för fordonsförare, 2 för svarvare, 0 för träarbetare och 10 för städare.

Situationen i Jämtland kan illustreras med Strömsunds kommun med sina

ca 14 000 invånare. Där går nu närmare 1 000 arbetslösa, varav ett stort antal är ungdomar. De sociala problemen växer i takt med arbetslösheten. Många människor frågar sig hur detta skall kunna fortsätta och vilka åtgärder ansvariga politiker tänker vidta.

Jag vill därför fråga arbetsmarknadsministern:

Vilka åtgärder tänker arbetsmarknadsministern vidta för att stävja den växande arbetslösheten i Jämtlands län?

1981/82:131 av *Hans Petersson* i Hallstahammar (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Västmanlands län:

Arbetslöshetssiffran för december månad 1981 slår alla rekord. Antalet arbetslösa i Västmanlands län är det största någonsin under den tid statistik förts. Västmanlands län, som är ett av landets mest industrialiserade län, ligger nu på fjärde plats i arbetslöshetsstatistiken efter Norrbotten, Västernorrland och Södermanland.

Till detta kommer en alltmer förstärkt kris inom länets basindustri, stålindustrin. Flera varsel utlöses under våren. Byggarbetslösheten är mycket hög. Ca 700 bygg- och anläggningsarbetare beräknas sakna sysselsättning under våren. Åtstramningarna inom den offentliga sektorn medför att antalet arbeten minskar också i denna sektor, med avskedanden som följd.

Det "krig" mot arbetslösheten som regeringen utlovat har uppenbarligen förts med en felaktig taktik, med för små medel, eller också helt kommit av sig.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga arbetsmarknadsministern:

Vad tänker arbetsmarknadsministern göra för att skapa arbeten i Västmanlands län?

1981/82:132 av *Bertil Måbrink* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Gävleborgs län:

Arbetslösheten fortsätter att öka i Gävleborgs län. Vid årsskiftet var antalet sökande utan arbete och aktuella för omedelbar placering 7 244 personer. Av dessa var antalet kvinnor 3 955 (55 % av samtliga). Detta är 678 fler än vid motsvarande tid förra året.

Länsarbetsnämndens redogörelse över arbetsmarknadsläget visar dessutom en stor dold arbetslöshet, främst bland kvinnor – alltså personer som önskar arbete, men som anser det meningslöst att söka ett sådant.

Vad som förutom den stora arbetslösheten i länet inger stor oro är det förhållandet att arbetslösheten ökar bland kvinnorna, alltså den kategori som redan tidigare drabbats; detsamma gäller ungdomen. Vidare har jämfört med förra månadens redovisning antalet arbetslösa byggnads- och anläggningsarbetare ökat ytterligare.

Det är helt oacceptabelt att tillåta arbetslöshet och att dessutom låta den öka i allt snabbare takt. I länsarbetsnämndens prognoser för första kvartalet 1982 kommer ytterligare människor att kastas ut i arbetslöshet. Hösten 1982

Fredagen den
22 januari 1982

---

*Meddelande om
interpellationer*

kommer också att innebära stor risk för kraftiga personalminskningar hos länets företag.

Regeringen påstod när momsen sänktes och devalveringen genomfördes att detta skulle skapa tusentals nya arbeten. Så har inte blivit fallet hitintills, och enligt länsarbetsnämndens prognoser för 1982 kommer antalet arbetslösa att öka ytterligare.

Jag vill fråga arbetsmarknadsministern:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att skapa arbeten för de nu 11 000 arbetslösa i Gävleborgs län?

1981/82:133 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Uppsala län:

Sedan hösten 1981 har ett flertal händelser inträffat som förvärrat den redan tidigare dåliga arbetsmarknadssituationen i Uppsala län. Nedskärningarna i den offentliga sektorn börjar nu att märkas. De omdebatterade försämringarna vid Akademiska sjukhuset i Uppsala är bara ett tecken på detta. Också mindre lasarett och sjukvårdsinrättningar, som lasarettet i Enköping, drabbas.

Ovanpå detta kommer nedläggningen av konfektionsföretaget Hettemarks i Enköping. Den statliga koncernen där företaget ingår vill inte driva verksamhet i Enköping. Men man vill behålla det väletablerade och försäljningsmässigt viktiga firmanamnet. Detta är ett rent sabotage mot de anställda i Enköping och deras planer på att fortsätta verksamheten i egen regi.

Kärnkraftsbygget i Forsmark går snabbt mot sitt slut. Alla, inte minst länsstyrelsen i Uppsala, vet vilka effekter som väntar arbetsmarknaden i Norduppland. Siffrorna och kurvorna finns där i all sin prydlighet. Men det behövs fantasi, som arbetsmarknadsministern och regeringen tydligen inte är mäktiga att uppamma, för att förstå verkligheten för kommuner och enskilda bakom det statistiska materialet. Det finns ett projekt i Norduppland som lagts åt sidan, men som är mera aktuellt än tidigare. Det är utbyggnaden av oljelagret i Hargshamn och den därmed följande upprustningen av hamnen och utbyggnaden av ett industriområde. Det statliga oljelagringsprogrammet har bantats på grund av att oljeförbrukningen minskar och måste minska än mera. Men olja kommer inom överskådlig tid att vara en viktig resurs i svensk energipolitik. Internationella bedömningar av tillgång och pris är också betydligt mera optimistiska än tidigare. De svenska beredskapslagren ligger till stor del hos privata bolag i vanliga cisterner. Det är otillfredsställande ur många synpunkter. Norr om Nynäshamn finns det inte något stort lagerutrymme för olja i berg.

En utbyggnad av Hargshamnsprojektet skulle lösa många av problemen kring avvecklingen i Forsmark. Saken borde därför prövas seriöst av regeringen.

Jag vill fråga arbetsmarknadsministern:

1. Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att skaffa arbete åt de

avskedade sömmerskorna vid Hetteemarks i Enköping?

2. Är arbetsmarknadsministern villig att hjälpa de anställda vid Hetteemarks att driva företaget i egen regi, i första hand att låta dem behålla firmanamnet?

3. Vilka konkreta åtgärder, antal arbetstillfällen, nya projekt etc. har arbetsmarknadsministern att erbjuda som ersättning för Forsmark?

4. Hur ställer sig arbetsmarknads- och energiministern till planerna på ett oljelager i Hargshamn?

1981/82:134 av *Alexander Chrisopoulos* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Göteborgsregionen:

Göteborgsregionens arbetsmarknads- och sysselsättningssituation är alarmerande. Arbetslöshetsnivån är f. n. mycket hög jämfört med tidigare år. I december 1981 uppgick antalet arbetslösa till 12 835: det innebär en ökning från föregående månad med nära 600 personer.

Framför allt är det bland ungdomar upp till 24 år och kvinnor 24–54 år som arbetslösheten har ökat. Närmare 40 % av de öppet arbetslösa är ungdomar, ca 50 % är kvinnor. Samtidigt minskar efterfrågan på arbetskraft.

Obalansen mellan efterfrågan och utbud, mätt i antalet sökande per ledig plats, har fördubblats jämfört med föregående år. Platsantalet har minskat samtidigt som antalet sökande har ökat. De största obalanserna kan noteras för stuveri-, lager- och förrådsarbete, kontorstekniskt arbete samt byggnads- och anläggningsarbete. Enligt arbetsmarknadsstyrelsens och länsarbetsnämndens bedömningar väntas efterfrågan på arbetskraft ligga kvar på en låg nivå. Minskad sysselsättning väntas beröra träindustrin, småbåtssvarven, den petrokemiska industrin samt textil- och konfektionsindustrin. Byggsysselsättningen väntas minska kraftigt. Rekryteringen av personal inom den offentliga sektorn kommer att bli starkt begränsad. De tillgängliga prognoserna när det gäller efterfrågan och utbud av arbetskraft för den närmaste framtiden visar att 47 000 personer 1985 kommer att söka ca 30 000 lediga platser. Det skulle alltså bli en brist på 17 000 arbetstillfällen 1985 – detta utöver de nära 13 000 som i dag är arbetslösa. Merparten av dessa personer som kommer att söka jobb 1985, eller 38 500, är ungdomar. Prognoserna bygger på antaganden att utslagningen av de äldre kommer att bli lika stor som under senare år, vilket innebär att ytterligare 6 000 personer kommer att förtidspensioneras av arbetsmarknadsskäl.

Under oktober ställde jag i en interpellation två frågor till arbetsmarknadsministern.

Som svar på frågorna anförde arbetsmarknadsministern bl. a. att det är något annat än omsorgen om individen som ligger bakom de många frågorna från vänsterpartiet kommunisterna om arbetsmarknadsläget.

Jag hänvisar till detta påstående och till att svaret i övrigt var något otillfredsställande för de många tusentals arbetslösa. Inte minst för att möjliggöra för de intresserade att ta del av regeringens planer – det gäller

Fredagen den
22 januari 1982

---

*Meddelande om
interpellationer*

alltså inte regeringens tolkningar av vpk:s frågor – ber jag härmed att på nytt få ställa dessa frågor:

1. Hur bedömer regeringen sambandet mellan arbetsmarknadsläget i Göteborgs och Bohus län och den strukturomvandling som svensk industri f. n. genomgår?
2. Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att förbättra arbetsmarknadsläget i Göteborgs och Bohus län?

1981/82:135 av *Eivor Marklund* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Norrbottens län:

11 424 kvarstående arbetslösa. Det beskedet ges i en redovisning av arbetsmarknadsläget i Norrbotten månadsskiftet december 1981–januari 1982, ett besked som fått även härdade tjänstemän inom arbetsförmedlingen och vid höga arbetslöshetstal vana länsbor att reagera. Situationen i länet är utomordentligt allvarlig och oron därmed berättigat stor. Eller som länsstyrelsen uttrycker det i en skrivelse till regeringen, daterad 1981-12-18:

”Sedan den samlade regionalpolitiken introducerades i vårt land år 1965 har länsstyrelsen vare sig under 1960-talets senare del eller under 1970-talet upplevt, att Norrbottens län varit drabbat av så allvarliga problem som i dag.”

De nu redovisade arbetslöshetssiffrorna är högre än någon gång tidigare under de senare decennierna. Allt pekar dessutom på en ökning av den varaktiga arbetslösheten på mer än tre månader. Redan detta är alarmerande uppgifter. Oron inför det aktuella läget förstärks av uppgiften att 3 780 ungdomar under 25 år är arbetslösa. Dessa unga människor står för 37 % av länets arbetslöshet och motsvarar till antalet nära nog en hel årskull i länet! Detta kombinerat med det faktum att tusentals av länets ungdomar återfinns i arbetsmarknadsutbildning eller har kortvariga beredskapsarbeten och att dessutom ett stort antal tvingats flytta söderut tecknar en framtidsbild som ingen norrbottning vill se förverkligad. De unga har i dag ytterst små möjligheter att ta sig in på länets arbetsmarknad. Detta förhållande måste ändras om länets framtid skall kunna säkras.

Speciellt uttalade är problemen i malmfältskommunerna. Därifrån kommer också uppgifter om arbetsförmedlare som stressats av sin hopplösa situation så till den grad att man väljer att lämna sina arbeten. Man upplever sig inte längre ha ens rekommendationen ”flytta söderut” att förmedla till unga arbetssökande. Inom länet har man 34 arbetssökande till varje ledigt jobb. Det skall ses mot att man i fjol hade 18 sökande på varje ledigt jobb. Arbetsförmedlarnas reaktion är således fullt förståelig.

Norrbottens problem är inte på något sätt nya. Flyttlasspolitiken präglade under åtskilliga år länets utveckling. Utsikterna till en annan inriktning omtintetgjordes i och med att de stolta planerna på en stålverkssatsning i Luleå gick i kvav. Sedan dess har näringslivet i länet ytterligare försvagats.

Dagens bild präglas av att de stora basindustrierna skär ned sin

verksamhet, vilket innebär att livsnerven, basen, för en nödvändig utveckling sviktar.

Bilden av Norrbottens län präglas sålunda av stort allvar. Men beskrivningarna och analyserna som görs av arbetsmarknads- och länsmyndigheter såväl som av politiska och fackliga organisationer är inga självändamål. De skildrar visserligen en dyster verklighet i dag men utgör också en källa till kunskap och vägledning för vad som måste göras för att vända utvecklingen. Kunskaperna behövs för att ge tyngd åt framtoningen av Norrbotten som ett framtidslän.

Såväl nuvarande som tidigare regeringar har fått åtskilliga anmaningar att ta fasta på det som är utvecklingsbart i Norrbotten. Men hittills har insatserna – i den mån sådana förekommit – fått ett blygsamt resultat. Den situation som länet nu befinner sig i gör det dock än mer angeläget än tidigare att regeringen gör allvarliga bedömningar och genomför alla de realistiska insatser som kan göras utan längre tidsspillan och med påtagliga resultat. Detta är nödvändigt för att det också skall bli möjligt att ta vara på de förutsättningar som finns för att långsiktigt lösa länets problem.

Länet har naturresurser och kan mycket väl tillhandahålla råvara för befintlig och ny industri. Men för att dessa förutsättningar skall kunna tas till vara får inte den nuvarande sysselsättningssituationen tillåtas att ytterligare försämrats eller ens bestå. Stora delar av länet hotas i så fall av att bli områden som inte har möjligheter att fungera varken socialt eller ekonomiskt.

Nu aviserar regeringen i budgetpropositionen en särskild Norrbottensproposition. Behovet av injektioner är emellertid så akut att det redan under den tid som en propositionsbehandling normalt tar är nödvändigt att ange och att påbörja åtgärder för att komma till rätta med svårigheterna. Människorna i Norrbotten och de där verksamma företagen måste få stöd för sin egen tro på länets möjligheter till överlevnad och en framtida utveckling. Därtill krävs akuta arbetsmarknadspolitiska åtgärder lika väl som långsiktigt verkande insatser.

Mot denna bakgrund vill jag till arbetsmarknadsministern ställa följande frågor:

1. Avser regeringen som direkt ansvarig för en stor del av Norrbottens sysselsättning i statsägda företag att sätta in omedelbara insatser för att råda bot på den mycket svåra arbetsmarknadssituationen?

2. Vilka satsningar, speciellt inriktade på den stora ungdomsarbetslösheten i Norrbotten, avser regeringen att göra?

3. Vilka speciella socialt motiverade insatser har regeringen för avsikt att göra i Norrbotten?

1981/82:136 av *Karin Nordlander* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Småland:

Från att ha gått ner litet under november 1981 har arbetslöshetsciffrorna i Smålandslänet under december nått nya toppnoteringar. För Jönköpings län är situationen den att de fortfarande ligger på plus jämfört med oktober, men jämfört med november noteras en ökning med 200 personer. Kalmar län,

Nr 65

Fredagen den
22 januari 1982

---

*Meddelande om
interpellationer*

*Meddelande om
interpellationer*

som drabbats hårdast, redovisar en ökad arbetslöshet från oktober med 439 personer.

I Kalmar län kommer konkurser, varsel, permitteringar och uppsägningar slag i slag. Den 28 januari kommer ytterligare 80 "friställda" från Svenska Dörr i Nybro, ägare Swedish Match, att knacka på hos arbetsförmedlingen, som inte har några jobb att förmedla.

Oskarshamns varv har inställt betalningarna, och konkursen är ett faktum. Berörda i Oskarshamn är 620 anställda, som går en osäker framtid till mötes. Där gäller det nu i första hand att bringa reda i de olika bolagsformer som använts och de transaktioner som förekommit från ägarhåll. Detta förefaller delvis vara en omöjlig uppgift.

Munksjö är ett annat exempel. Där finns nu en ökad optimism, men fortfarande vet de anställda inte om de har en framtid där, om alla får arbeta kvar eller vilka indragningar som kan komma att ske. De anställda utgör alltid bara brickor i ett spel som flyttas och slås ut, utan att några som helst spelregler följs.

Men det är inte bara vad smålänningarna kallar stora företag som skapar problem. Småland är uppbyggt av en mängd mindre orter, där det blir lika kännbart om ett företag med ett tiotal anställda läggs ner. Och här duggar varsel om nedläggning och indragning tätt. Den minskade byggnationen är en av orsakerna, då en stor del av den småländska industrin är beroende av att byggnadsverksamheten hålls i gång.

De åtgärder som regeringen säger sig ha vidtagit har hittills inte gett resultat, exempelvis den 75-procentiga lönekostnadssubvention staten ställt till förfogande, som enligt länsarbetsnämnden i Kalmar län på 500 företag bara gett 37 jobb till den arbetslösa ungdomen.

Borde inte regeringen i stället satsa på att bygga bort bristerna i samhällsservicen, som på många områden lider av en lång eftersläpning? Det gäller exempelvis de allmänna kommunikationerna, barnomsorgen och äldre vården. Detta skulle inte bara innebära jobb för många, utan även en förbättrad livssituation för många människor.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga arbetsmarknadsministern:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att förhindra de pågående företagsnedläggningarna och skapa förutsättningar för Smålandslänen att behålla sin industristruktur med små företag och ge även små orter en överlevnadschans?

1981/82:137 av *Sven Henricsson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Västernorrlands län:

Västernorrlands län har drabbats hårt av storföretagens koncentrationspolitik. Många tusen arbetstillfällen har försvunnit under den s. k. struktur-omvandlingen. Under högkonjunkturen på 1960-talet vidtogs åtgärder för att – som man sade – underlätta arbetskraftens geografiska rörlighet. I många mindre orter, främst i inlandet, fungerade arbetsmarknadspolitiken som "dammsugare" då det gällde att dra ungdom till överhettade zoner och branscher. Glesbygderna avfolkades i takt med nedläggningen av jordbru-

ken. Nu är många av dessa samhällen till mer än hälften befolkade av pensionärer. Men även de större orterna i länet har ett alltmer vacklande underlag. Nu riktas slagen också mot regioner som tidigare skonats, t. ex. Örnsköldsvik och Sundsvall-Timrå-området, som länge hållit stånd mot en alltför hård avfolkning.

Strukturumvandlingen i skogsindustrin fortsätter. Inom kort friställs direkt 860 anställda. Indirekt drabbas minst 1 000. Hur ser då den arbetsmarknad ut som dessa nya arbetslösa erbjuds? Trots de mest intensiva ansträngningar från länsarbetsnämnden och kommunerna finns 5 400 registrerade arbetslösa. Det är en stegring med 1 000 personer sedan samma tid i fjol. Härtill kommer att arbetslöshetstiderna tenderar att bli allt längre, och myndigheterna räknar med en ytterligare ökning av arbetslöshetstiderna under första kvartalet 1982. Industridöden fortsätter i det hårt drabbade Kramfors. Förutom att sågverket i Väja upphör med åttiotalet arbetslösa som följd kommer också ett snickeriföretag i staden att upphöra, varvid ytterligare ett åttiotal blir arbetslösa. Till bilden hör att orderstocken för sågverken är alldeles för liten med tanke på kapaciteten. Här torde byggnadsverksamhetens svaga aktivitet starkt minska behovet på hemmamarknaden – ett förhållande som även drabbar mineralullstillverkningen i Söråker, där ytterligare 150 personer nu varslats om uppsägning. Direkt slår det svaga bostadsbyggandet mot byggnadsarbetarkåren. Närmare 600 byggnadsarbetare är nu arbetslösa mot 300 under samma tid i fjol. Även inom varuhandel och offentlig tjänst sker en åtstramning.

Till detta måste man så lägga de många varsel om uppsägning som föreligger. Det rör sig om 1 600 i mitten av december, och av dessa varsel väntas större delen gå i verkställighet under första halvåret 1982. Då är inte permitteringsvarslen för 600 personer medräknade.

Denna dystra utveckling i ett redan hårt drabbat län skapar inte bara oro utan även djup förstämning i hela länet. Självfallet blir en tydlig följdverkan växande sociala problem. Allt oftare frågar sig människorna vad landets ansvariga ledning har för perspektiv. Vilken framtid har man tänkt sig för Västernorrlands län?

Min fråga blir därför:

Tycker regeringen att sysselsättningsläget i Västernorrlands län är acceptabelt?

Om inte – vad tänker regeringen göra för att åstadkomma nya möjligheter till jobb för människorna i länet?

8 § Kammaren åtskildes kl. 10.22.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

Nr 65

Fredagen den
22 januari 1982

---

*Meddelande om
interpellationer*